

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตร โดยวิทยุจักรบริหาร PAOR

ประดิษฐ์ ฮกทา^{1*} พิสิฐ เมธภัทร² และ โอนมา ศิริพานิช³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวิทยุจักรบริหาร PAOR และ 2) เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวิทยุจักรบริหาร PAOR ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา ซึ่งใช้กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการพัฒนาและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวิทยุจักรบริหาร PAOR ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวางแผนหลักสูตร ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ และระยะที่ 3 การประเมินผลหลักสูตร ขั้นตอนย่อย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนผล โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ และ 2) ผลการพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวิทยุจักรบริหาร PAOR ที่พัฒนาขึ้น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model สรุปได้ดังนี้ การประเมินบริบท พบว่า หัวข้อเรื่องในการฝึกอบรมทั้ง 12 หัวข้อเรื่อง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมทุกรายการ การประเมินกระบวนการ พบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรด้านทฤษฎี เท่ากับร้อยละ 84.53/83.76 และประสิทธิภาพด้านปฏิบัติเท่ากับร้อยละ 82.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการจัดฝึกอบรมในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินผลผลิต พบว่า 1) ผู้บริหารมีความพึงพอใจต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรในการนำรูปแบบไปใช้ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผู้บริหารมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในการนำรูปแบบไปใช้ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อครูผู้สอนที่นำรูปแบบไปใช้ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม, รูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวิทยุจักรบริหาร PAOR

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

³ อาจารย์ประจำ ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

* ผู้รับผิดชอบประสานงาน โทร. 08-1572-9446 อีเมล: hoktha@hotmail.com

The Training Course Development on Curriculum Quality Management Model by Using PAOR Administrative Cycle

Pradit Hoktha^{1*} Pisit Methapatara² and Anoma Siripanich³

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop and evaluate the appropriateness of the training course on curriculum quality management model using PAOR Cycle and 2) develop and evaluate the efficiency of the training course on curriculum quality management model using PAOR Cycle. The target group included educational institutes under Office of Vocational Education Commission (OVEC). The research has been designed as the research and development with both qualitative and quantitative data. The results can be concluded as follows. 1) The result on the appropriateness of the developed training course showed that the training course on curriculum quality management model using PAOR Cycle consisted of 3 main phases, i.e. phase 1: the curriculum planning, phase 2: the implementation, and phase 3 consisted of 4 sub-stages, i.e. planning, action, observing, and reflection. The developed model was evaluated by 9 specialists showing very high appropriateness following the research hypothesis and 2) The developed model was evaluated by CIPP Model showing that the context evaluation revealed very high appropriateness of the 12 training topics. The input evaluation also reported very high appropriateness and congruence between the course components and the behavioral objectives. The process evaluation showed the efficiency on the theoretical score at 84.53/83.76 and that of the practical part at 82.90% higher than the set criteria. Moreover, the trainees reported very high satisfaction on the whole training program. The product evaluation showed that: 1) the management team was satisfied with the trained curriculum management committee at high level. 2) The management team reported high satisfaction on the teaching management conducted by the trained teachers. 3) The follow-up studies showed high satisfaction of learners toward the trained teachers. The results mentioned above showed that the training course on curriculum quality management model using PAOR Cycle gained high efficiency following the research criteria.

Keywords: Training course, training course on curriculum quality management model by using PAOR Cycle

¹ Doctoral Degree Student, Department of Technical Education Management, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok.

² Associate Professor, Department of Technical Education Management, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

³ Doctoral, Department of Technical Education Management, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok.

* Corresponding Author Tel. 08-1572-9446 e-mail: hoktha@hotmail.com

1. บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น มีการปรับระเบียบเศรษฐกิจที่นำไปสู่การกำหนดกติกาการค้าการลงทุนและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจทั้งในระดับทวีปและพหุภาคีที่มีอิทธิพลต่อกระแสการพัฒนา รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนาสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ที่มีเทคโนโลยีและการใช้ความรู้เป็นฐานการพัฒนาทำให้ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมทั้งการสร้างระบบกลไกและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงปรับเปลี่ยนทิศทางการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีจากทักษะในด้านปฏิบัติการซ่อมบำรุงรักษามาเป็นกำลังคนที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการผลิต การดัดแปลง และสร้างสิ่งประดิษฐ์โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นนอกจากผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องบริหารงานอย่างเป็นระบบแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความพร้อมของทรัพยากรเพื่อใช้ในการผลิตกำลังคนด้วย เช่น หลักสูตร ผู้สอน เครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์การสอนวัสดุฝึก งบประมาณ โรงฝึกงาน ห้องสมุด เป็นต้น โดยต้องมีการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนมีความร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร และการให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ จึงจะทำให้สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ปัจจุบันปัญหา ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการอาชีวศึกษา คือ มีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้รวมทั้งทักษะพื้นฐานที่จำเป็นได้แก่ทักษะการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนนั้น ต่างมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาเป็นสำคัญ โดยภายใต้ปัญหาการเรียนการสอนล้วนมีปัญหาย่อย ๆ อื่นอีกที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน เช่น จำนวน และทักษะของครูผู้สอน [1] นอกจากนี้ ยังพบปัญหาอื่นอีก เช่น ครูได้รับการฝึกอบรมแบบเก่าทำให้ขาดความรู้และทักษะในการสอน ครูอาจารย์จำนวนมากคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์

ประยุกต์ใช้ไม่เป็น ใช้ตำราเล่มเก่าสอน สอนแบบบรรยายให้นักเรียนท่องจำไปสอบ เน้นการเรียนตามตำรา ด้วยเหตุผลของปัญหาการเรียนการสอนดังกล่าว อาจมีส่วนทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการได้เพียงพอทั้งด้านคุณภาพและจำนวน ซึ่งเห็นได้จากความต้องการกำลังคนของภาคธุรกิจที่รองรับผลผลิตจากการศึกษามีความต้องการจ้างงานกับกลุ่มคนที่มีลักษณะ 2 ประการ คือ ทักษะความชำนาญในวิชาชีพที่ตนศึกษามา และมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ และแสวงหาความรู้เพิ่มเติม [2] นอกจากนี้ผู้สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษาที่เข้าสู่ตลาด แรงงานมีเพียงร้อยละ 25 และผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานนั้น บรรดาสถานประกอบการต้องเสียเวลาพัฒนาทักษะเพิ่มเติม เนื่องจากขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาในงาน [3] ซึ่งประเด็นเหล่านี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการเรียนการสอนข้างต้นได้เป็นอย่างดี

วัฏจักรบริหาร PAOR ซึ่งเป็นกระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการอาจเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารหลักสูตรให้เกิดคุณภาพได้โดยวัฏจักรนี้มีการปฏิบัติที่สำคัญ 4 ประการที่เกี่ยวข้องกันเป็นวงจร ได้แก่ 1) การพัฒนาแผนการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงสิ่งที่มีปัญหา (Planning) 2) การปฏิบัติตามแผน (Action) 3) การสังเกตผลการปฏิบัติ (Observation) และ 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) ซึ่งมีการเคลื่อนไหวเป็นลักษณะ “เกลียวสว่าน” ไปในทั้ง 4 จุด อย่างไม่มีอยู่นิ่งอันจะทำให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างต่อเนื่องซึ่งจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการนำวัฏจักรบริหาร PAOR มาใช้ในงานต่าง ๆ พบว่า ถ้าผลการวิจัยสามารถแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาหน่วยงานผลผลิตได้ตามที่ต้องการก็ถือว่าสิ้นสุดขั้นตอนการวิจัย แต่ถ้าผลการวิจัยยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่ต้องการได้ ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลที่ได้ออกจากการประเมินผลไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนใหม่ ขณะดำเนินการวิจัยสามารถปรับปรุงแก้ไขแผนงานได้ตลอดเวลา เพื่อให้แผนงานมีความเหมาะสมกับสภาพจริงของการปฏิบัติงาน [4] ซึ่งผลการวิจัยนี้ สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของการบริหารโดยการใช้วัฏจักร PAOR

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR

2.2 เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR

3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 รูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากขึ้นไป

3.2 หลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.1.1 การบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย ระยะเวลาวางแผนหลักสูตร (Curriculum Planning) ระยะเวลานำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) และระยะเวลาประเมินผลหลักสูตร (Curriculum Evaluation)

4.1.2 วัฏจักรบริหาร PAOR ตามแนวคิดของ Stephen Kemmis and Robin Mc Taggar [5] ประกอบด้วย ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกตการณ์ (Observing) และขั้นการสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection)

4.1.3 การประเมินหลักสูตรประยุกต์ใช้ รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของ Daniel L. Stufflebeam [6] โดยประเมิน 4 ด้าน ดังนี้ 1) การประเมินบริบท (Context Evaluation) 2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และ 4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 6 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเป้าหมายศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาและการดำเนินงานการบริหารหลักสูตร กลุ่มเป้าหมาย

คือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานวัดและประเมินผล และครูผู้สอน สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 5 ประเภท คือ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี และวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเป้าหมายการร่างรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากหน่วยงานการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อทำการประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยใช้วัฏจักรบริหาร PAOR ที่พัฒนาขึ้น ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้โดยเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

กลุ่มที่ 3 กลุ่มเป้าหมายการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการบริหารหลักสูตรอาชีวศึกษาและด้านการฝึกอบรมโดยเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อทำการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR ที่พัฒนาขึ้น โดยเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

กลุ่มที่ 4 กลุ่มเป้าหมายการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม (Try-out) กลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้ง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

กลุ่มที่ 5 กลุ่มเป้าหมายการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้จริง (Implementation) กลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้ง จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

กลุ่มที่ 6 กลุ่มเป้าหมายการติดตามและประเมินผลหลังการฝึกอบรมกลุ่มเป้าหมายในการติดตามผล ได้แก่

ผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฝึกอบรม และผู้เรียน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา โดยการเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.3 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่ ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2555 - ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 9 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการ จำเป็นในการบริหารจัดการหลักสูตรฯ 3) ร่างรูปแบบการ บริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR 4) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ การบริหารคุณภาพหลักสูตร 5) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตร 6) ประเมินหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ 7) นำหลักสูตรฝึกอบรมไป ทดลองใช้ (Try-out) 8) นำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้จริง (Implementation) และ 9) ติดตามและประเมินผลหลัง ฝึกอบรม (Evaluation)

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ตนเองและทางไปรษณีย์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การประเมิน คุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson แบบสอบถามใช้วิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient (α) ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม ภาคทฤษฎีใช้เกณฑ์ 80/80 ภาคปฏิบัติใช้เกณฑ์ 75 [7]

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ผลการพัฒนาและประเมินความเหมาะสม และ ความเป็นไปได้ของ รูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตร โดยวัฏจักรบริหาร PAOR ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

6.1.1 การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพ หลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การบริหารหลักสูตร ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ ระยะที่ 3 การประเมินผลหลักสูตร

และภายใต้ 3 ระยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ การวางแผน(Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้น สังเกตการณ์ (Observing) และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ การ (Reflection) จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการศึกษาความต้องการที่มี ต่อการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ชุมชนและสถานประกอบการ ซึ่งผลการศึกษา พบว่า มีความต้องการ 3 ประเด็น ดังนี้ 1) มีความต้องการให้ มีการพัฒนาคณะกรรมการบริหารหลักสูตรโดยใช้รูปแบบ การบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR 2) มีความต้องการฝึกอบรมโดยใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพ หลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR 3) มีความต้องการ การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR จากผลของความต้องการทำให้ ได้สรุปเป็นประเด็น ย่อยๆ เพื่อใช้ในการออกแบบโครงสร้างภายใน รูปแบบ การบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR ใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดัง รูปที่ 1

6.1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมความ เป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏ จักบริหารPAOR ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

รูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักร บริหาร PAOR ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาได้รับการประเมินด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คนซึ่งเป็น ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 3 คน จาก ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารหลักสูตร จำนวน 3 คน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 3 คน ที่มี ประสบการณ์ในด้านนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 5 ปี ผลการ ประเมิน แสดงดังตารางที่ 1

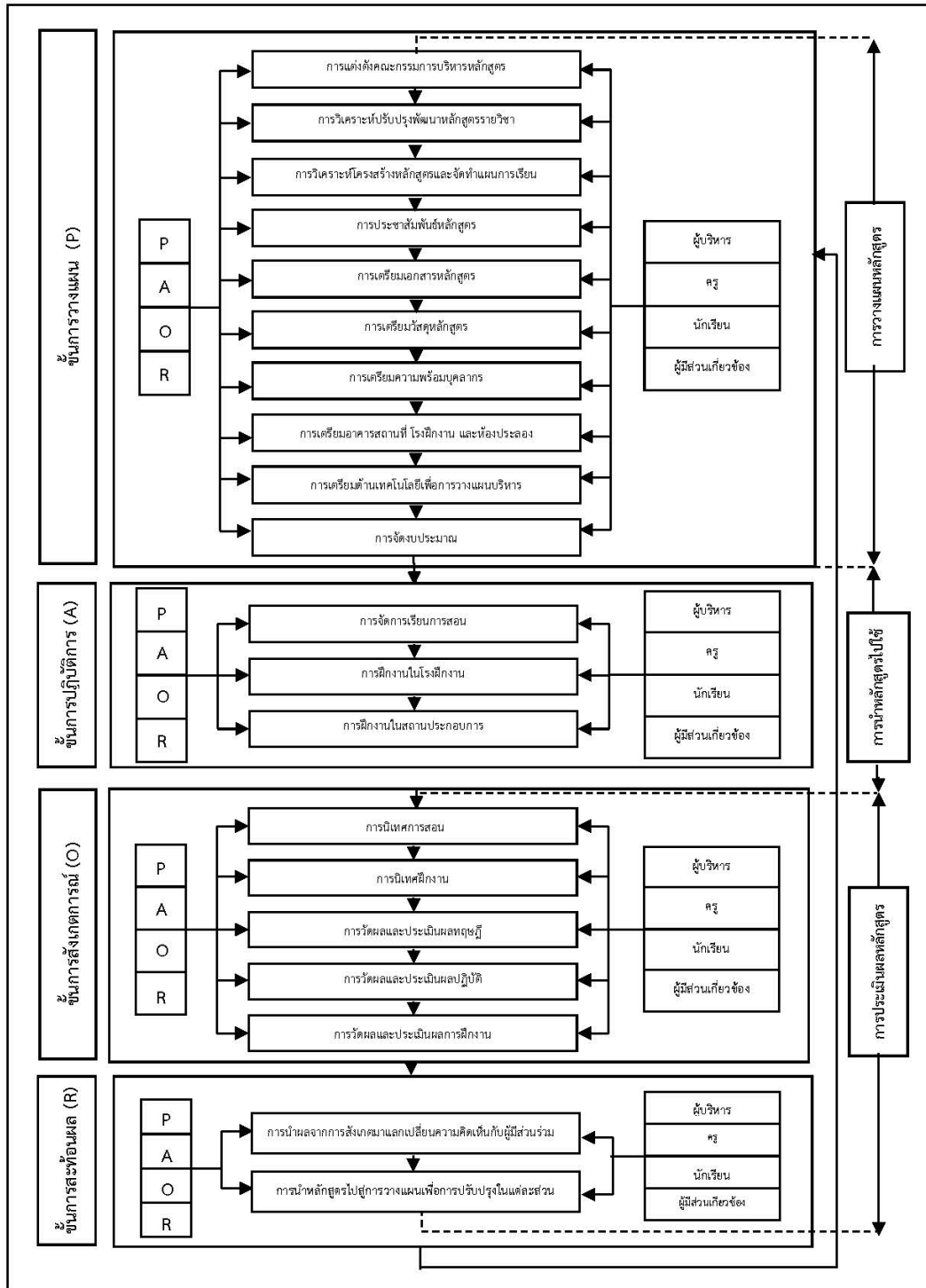
ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสม

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ความ เหมาะสม
1. ขั้นการวางแผนหลักสูตร	4.78	0.39	มากที่สุด
2. ขั้นปฏิบัติการ	4.81	0.31	มากที่สุด
3. ขั้นสังเกตการณ์	4.82	0.34	มากที่สุด
4. ขั้นสะท้อนผล	4.94	0.17	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.86	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม
ของรูปแบบการการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักร
บริหาร PAOR ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการสัมภาษณ์
ผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

รูปที่ 1 รูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเป็นไปได้

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ความเป็นไปได้
1. ชั้นการวางแผนหลักสูตร	4.90	0.25	มากที่สุด
2. ชั้นปฏิบัติการ	4.96	0.11	มากที่สุด
3. ชั้นสังเกตการณ์	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ชั้นสะท้อนผล	4.89	0.22	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.89	0.26	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

6.2 ผลการพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

6.2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยหัวข้อการฝึกอบรม 12 หัวข้อเรื่อง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หัวข้อเรื่อง (Topic Analysis) ทั้ง 12 หัวข้อ เพื่อนำไปกำหนดเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยแต่ละวัตถุประสงค์จะนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งมีส่วนประกอบ 4 ส่วน คือ 1) เนื้อหา (Content) 2) สื่อ (Media) 3) กิจกรรม (Activity) และ 4) การประเมินผล (Evaluation) โดยใช้เวลาในการฝึกอบรม 4 วัน

6.2.2 ผลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model เพื่อประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น สรุปผลดังนี้

1) ผลการประเมินสภาวะแวดล้อม (C) โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลประเมินความสอดคล้องระหว่างหัวข้อเรื่องกับหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า มีความสอดคล้อง

2) ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (I) โดยผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

2.1) ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม พบว่า มีความสอดคล้องทุกรายการประเมิน

2.2) ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินที่ใช้ในการฝึกอบรม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการประเมิน

2.3) ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้ (Try-out) โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังน้ำเย็น และวิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว จำนวน 20 คน ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทุกหน่วย มีค่าระหว่าง 0.80-0.84 (ระดับความเชื่อมั่นสูงมาก) และประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม แสดงผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมในขั้นตอนการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้

รายการประเมิน	เต็ม	เฉลี่ย	ร้อยละ
คะแนนทำแบบฝึกหัด	106	89.15	$E_1 = 83.16$
คะแนนทำแบบทดสอบ	142	115.30	$E_2 = 81.20$
คะแนนปฏิบัติงาน	138	110.70	80.22

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เข้าฝึกอบรมมีค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทำแบบฝึกหัดร้อยละ 83.16 คะแนนจากการทำแบบทดสอบร้อยละ 81.20 คะแนนจากการปฏิบัติงานร้อยละ 80.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนอกจากนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการจัดฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

3) ผลการประเมินกระบวนการ (P) เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 15 คน ได้ ผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมในขั้นตอนการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้จริง

รายการประเมิน	เต็ม	เฉลี่ย	ร้อยละ
คะแนนทำแบบฝึกหัด	106	89.60	$E_1 = 84.53$
คะแนนทำแบบทดสอบ	142	118.93	$E_2 = 83.76$
คะแนนปฏิบัติงาน	165	114.40	82.90

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้เข้าฝึกอบรมมีค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทำแบบฝึกหัดร้อยละ 84.53 คะแนนจากการทำแบบทดสอบร้อยละ 83.76

คะแนนจากการปฏิบัติงานร้อยละ 82.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนอกจากนี้ ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกรบมมีความพึงพอใจต่อการจัดฝึกอบรบอยู่ในระดับมากที่สุด

4) ผลการประเมินผลผลิต (P) เป็นการประเมินความเหมาะสมเพื่อติดตามการนำรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรบ พบว่า 1) ผู้บริหารมีความพึงพอใจต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ในการนำรูปแบบไปใช้ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผู้บริหารมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในการนำรูปแบบไปใช้ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการติดตามและประเมินผลของผู้เรียนต่อครูผู้สอนที่นำรูปแบบไปใช้มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

7. อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกรบมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR พบประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

7.1 การพัฒนาและประเมินความเหมาะสม ผลการพัฒนาในรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวางแผนหลักสูตร ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ ระยะที่ 3 การประเมินผลหลักสูตร และภายใต้ 3 ระยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนย่อยได้แก่ ขั้นตอนวางแผน (Planning) ขั้นตอนปฏิบัติการ (Action) ขั้นตอนสังเกตการณ์ (Observing) และขั้นตอนสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflection) เนื่องจากก่อนการร่างรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR ได้มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และได้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาถึงปัญหาตลอดจนแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับบริบทของการศึกษาในประเทศไทย และสอดคล้องกับบริบทของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แล้ว

จึงนำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลและสังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR โดยมีการประเมินเบื้องต้น แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินนั้นมาพัฒนาปรับปรุงระบบให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของปทุมพร [8] ที่กล่าวไว้ว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตรมีกรอบและทิศทางเพื่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกรบมขั้นตอนที่สำคัญที่สุดคือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์หาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการฝึกรบม สอดคล้องกับทัศนีย์ [9] ที่ว่าการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรจะทำให้ทราบสภาพปัญหาและความต้องการได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าฝึกรบมอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับโอนมา [10] ที่พบว่า การพัฒนาหลักสูตรจะต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นอันดับแรก เพื่อให้ได้หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้หลักสูตรมากที่สุด

7.2 การพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกรบมรูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR หลักสูตรฝึกรบมที่ได้พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ 1) เนื้อหา (Content) 2) สื่อ (Media) 3) กิจกรรม (Activity) และ 4) การประเมินผล (Evaluation) ซึ่งสอดคล้องกับพิสิฐ [11] ซึ่งเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อกำหนดเป็นร่างหลักสูตรโดยการวิเคราะห์หัวข้อเรื่อง เพื่อให้ได้หัวข้อหลักและหัวข้อย่อยแล้วนำมากำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และนำมาสร้างชุดฝึกรบม ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหา สื่อ ประกอบการฝึกรบม แบบฝึกหัด แบบทดสอบ แบบประเมิน และการกำหนดวิธีการสอน ซึ่งเป็นไปตามองค์ประกอบหลักของหลักสูตรซึ่งสอดคล้อง [12] และ Tabata [13] ได้ให้แนวคิดสอดคล้องกันว่าทุกหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใดๆ ก็ตามจะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบของหลักของหลักสูตรซึ่งมีความต่อเนื่องสอดคล้องกัน ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ 2) เนื้อหาสาระ และ 3) ประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับภฤช [14] ซึ่งกล่าวไว้ว่าขั้นตอนการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนที่ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้บุคคลสามารถทำอย่างใดอย่างหนึ่งได้โดยที่บุคคลนั้นไม่เคยทำมาก่อน การ

เรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนโดยยึดหลัก
ประสบการณ์ของการเรียนรู้ ซึ่งขั้นตอนการเรียนรู้
สอนสามารถจำแนกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสนใจ
ปัญหา (Motivation) 2) ขั้นศึกษาข้อมูล (Information)
3) ขั้นนำข้อมูลไปใช้ (Application) และ 4) ขั้นประเมิน
ผลสำเร็จ (Progress)

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้

8.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1) ควรกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาได้
นำหลักสูตรบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร
PAOR ไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการ
เรียนการสอน

2) จัดสรรทรัพยากรให้แก่สถานศึกษา
เพื่อใช้ในการจัดฝึกอบรมวิทยากรต้นแบบ เกี่ยวกับ
รูปแบบการบริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร
PAOR

3) ควรอบรมให้ความรู้เรื่องรูปแบบการ
บริหารคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักรบริหาร PAOR แก่
ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญใน
การขับเคลื่อนในการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนากระบวน
การเรียนการสอนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมาก
ยิ่งขึ้น

8.1.2 สถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรตั้งคณะกรรมการเพื่อ
จัดทำตัวชี้วัด มาพัฒนาคุณภาพหลักสูตรโดยวัฏจักร
บริหาร PAOR เพื่อใช้เป็นแนวทางและการกำกับติดตาม
ในการบริหารหลักสูตรตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยให้ครบกระบวนการของการบริหาร
หลักสูตรตามจำนวนปีการศึกษาของแต่ละระดับชั้น

9. กิตติกรรมประกาศ

ทุนวิจัยบางส่วนได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

10. เอกสารอ้างอิง

- [1] Office of The Education Council. (2009). Report of the Study on Vocational and Technology of Manpower Production according to the Needs of the Country : Case study of Industry. Bangkok : Pickwhuan Graphic Co., LTD. (in Thai)
- [2] Uthai Dulyakasem. (2006). "Experience as important as Education." Media Energy Journal. Vol.14 No. 2 (April-June 2006) : 17-21. (in Thai)
- [3] Amporn Pongkungsanan. (2008). The Second Decade of Education Reform; The Mission for the Quality of Education for Thai Society. Thailand education Journal. Vol.51 No.5 (December 2008) : 14-16. (in Thai)
- [4] Veerayut Chatakam. (2015). "Action Research." Suratthani Rajabhat Journal. Vol.2 No.1 (January – June 2015) : 48. (in Thai)
- [5] Kemmis, Stephen and Taggart, Robin Mc. (1990). The action research planner. 3rd ed. Victoria Brown Prior Anderson National Library of Australia Cataloging in Publication data.
- [6] Stufflebeam, Daniel L. et.al. (1971). Educational valuation and Decision Making. Itasca, Illinois : Peacock Publisher Inc.
- [7] Luan Saiyot and Aungkana Saiyot. (1995). Technical of Education Research. 5th ed. Bangkok: Suweeriyasan Co., LTD. (in Thai)
- [8] Pathumporn Voratitipong. (2009). The Development of Curriculum on Sustainable Tourism Management for the Community. Doctor of Philosophy Vocational and Technical Education Management Graduate School, King Mongkut's University of Technology North Bangkok. (in Thai)

- [9] Tassanee Nakunsong. (2009). The Development of Training Curriculum for Trainers to Develop the Personnel of Early Childhood Development Center in Sub-District Administration Organizations. Doctor of Philosophy Vocational and Technical Education Management Graduate School King Mongkut's University of Technology North Bangkok. (in Thai)
- [10] Anoma Siripanich. (2010). A Development of Vocational Teachers Training Package by Using the Constructed Project-based Instructional Model. Doctor of Philosophy Vocational and Technical Education Management Graduate School King Mongkut's University of Technology North Bangkok. (in Thai)
- [11] Pisit Methapatara, et al. (1989). Didactic for Technical Course. Bangkok : Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok Press. (in Thai)
- [12] Sangad Utranun. (1987). Curriculum theory. Bangkok : Mit Siam Printing. (in Thai)
- [13] Taba, Hilda. (1962). Curriculum Development: Theory and Practice. New York.
- [14] Krich Sintanakul, et al. (2013). "The Development of Training Course for Preparing Blended Learning Teaching Plan for Computer Curriculum Teacher." Technical Education Journal King's Mongkut's University of Technology North Bangkok. Vol.4 No.1 : 28-35. (in Thai)